

Komisja Dialogu Społecznego ds. Środowiska Przyrodniczego

Warszawa 11 marca 2013 r.

**Szanowny Pan
Piotr Żuchowski
Generalny
Konservator Zabytków
Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
ul. Krakowskie Przedmieście 15/17,
00-071 Warszawa**

Stanowisko Komisji Dialogu Społecznego ds. Środowiska Przyrodniczego przy Biurze Ochrony Środowiska m.st. Warszawy w sprawie realizacji projektu modernizacji –rewaloryzacji Ogrodu Krasińskich w Warszawie

Na posiedzenie Komisji Dialogu Społecznego w dniu 6.02.2013 r. zostały zaproszone osoby odpowiedzialne za wydanie decyzji zezwalających na realizację projektu modernizacji – rewaloryzacji Ogrodu Krasińskich w Warszawie, wykonanego przez zespół projektowy arch. krajobrazu p. Barbary Kraus-Galińskiej, który zwyciężył w konkursie architektonicznym zorganizowanym przez Zarząd Terenów Publicznych. Na spotkaniu byli obecni: Stołeczny Konservator Zabytków p. Piotr Brabander wraz z pp. Martą Jankowską i Zofią Piekarską oraz przedstawiciele Zarządu Terenów Publicznych: Zastępca Dyrektora ds. Inwestycji p. Anna Stasiewicz i Kierownik ds. Zieleni i Porządku p. Katarzyna Rymśza –Żuk, Biuro Ochrony Środowiska reprezentował architekt krajobrazu m.st. Warszawy p. Paweł Lisicki.

Komisja Dialogu Społecznego ds. Środowiska Przyrodniczego wyraża stanowczy sprzeciw w sprawie zakresu, trybu i sposobu wdrożenia w/w projektu wycinki ponad 300 drzew i grup najstarszych krzewów z terenu Ogrodu Krasińskich, zatwierdzonej przez Stołecznego Konservatora Zabytków.

Komisja nie jest przeciwna rewaloryzacji zabytkowego Ogrodu Krasińskich, jednak domaga się wyjaśnienia zasadności zorganizowania przez Zarząd Terenów Publicznych konkursu architektonicznego, którego celem było wykonanie koncepcji „Modernizacji -Rewaloryzacji Ogrodu Krasińskich w Warszawie”, skoro w 2010 r. zostały opracowane przez KOBiDZ wytyczne do projektu rewaloryzacji zabytkowego parku. Również p. Ewa Nekanda-Trepka, Stołeczny Konservator Zabytków, w piśmie l.dz.KZ-ZZ-MJA-4120-6-2-11 z dnia 1.02.2011 r. przekazała Zarządowi Terenów

Publicznych zalecenia konserwatorskie, dotyczące rewaloryzacji Ogrodu Krasińskich, a nie jego modernizacji.

Podczas spotkania Stołeczny Konserwator Zabytków p. Piotr Brabander poinformował zebranych, że za nadrzędny cel rewaloryzacji Ogrodu Krasińskich uznał odsłonięcie widoku na pałac, celem rewaloryzacji „nie jest 100-procentowe bezwarunkowe odtworzenie koncepcji Szaniora”. Wyjaśnił również, że zalecenia konserwatorskie wyznaczają ogólny kierunek działań, a ostateczne decyzje, które drzewa należy wyciąć, podejmuje projektant.

Komisja Dialogu społecznego zwraca się o niezwłoczne podjęcie następujących działań:

1. wstrzymania prac w Ogrodzie Krasińskich, aby zapobiec dalszej dewastacji zachowanej oryginalnej substancji zabytkowej, do wycięcia wytypowany został m.in. kilkudziesięcioletni klon srebrzysty, którego oceny nie poparto żadną ekspertyzą dendrologiczną, a jedynie opisem: „drzewo posiada olbrzymi próchniejący ubytek wgłębny tworzący najprawdopodobniej (sic!) komin sięgający podstawy pnia i systemu korzeniowego" (...);
2. zbadania niezgodności z zaleceniami konserwatorskimi dokumentacji projektowej modernizacji i rewaloryzacji Ogrodu Krasińskich w Warszawie, zatwierdzonej przez Stołeczny Konserwator Zabytków;
3. ochrony przed całkowitym zniszczeniem oryginalnej substancji zabytkowej kamiennej kaskady stanowiącej istotny element „szaniorowskiej” przebudowy Ogrodu Krasińskich;
4. powołania komisji konserwatorskiej z udziałem niezależnych specjalistów, autorytetów naukowych z następujących dziedzin: ochrony i konserwacji zabytkowych parków i ogrodów, dendrologii, ochrony przyrody, ekologii i ornitologii, jak również przedstawiciela Komisji Dialogu Społecznego.

Celem powołania komisji powinno być:

1. Kompleksowa kontrola dokumentacji (w tym fotograficznej) inwentaryzacji zieleni i projektu gospodarki drzewostanem wraz z oceną zgodności zastosowanych procedur oraz wykonanych działań z Ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. i Ustawą o ochronie przyrody wraz z przepisami wykonawczymi, ze szczególnym uwzględnieniem sprawdzenia posiadania koniecznych uprawnień do wykonywania: działań inwentaryzacyjnych, przeprowadzenia oględzin przed wydaniem decyzji o wycince drzew, wykonania wycinki drzew i krzewów oraz nadzoru inwestorskiego.
2. Zbadanie różnic pomiędzy koncepcją projektową zespołu arch. krajobrazu p. Barbary Krauss-Galińskiej, która zwyciężyła w konkursie na modernizację –rewaloryzację Ogrodu Krasińskich w Warszawie, a projektami wykonawczymi, szczególnie projektem gospodarki drzewostanem, stanowiącym podstawę przeprowadzonej wycinki ponad 300 drzew.
3. Analiza i oszacowanie rozmiarów zniszczeń zabytkowej kompozycji z czasów przebudowy przez F. Szaniora oraz wartości przyrodniczych ekosystemu Ogrodu

Krasińskich. Wskazanie działań, jakie należy podjąć w celu zminimalizowania negatywnych skutków usunięcia 1/3 drzewostanu parkowego, większości krzewów oraz dewastacji podłoża glebowego dla stanu zachowania starodrzewu.

4. Przeprowadzenie rzetelnych konsultacji społecznych, dotyczących celowości ogrodu parku oraz zasadności zmian w dotychczasowej funkcjonalności Ogrodu; w szczególności programu odpowiadającego rzeczywistym potrzebom i oczekiwaniom użytkowników, przeciwnych wprowadzaniu gry w szachy lub bule.

Uzasadnienie

Ogród przy Pałacu Krasińskich z bramą od ul. Nalewki uznany za zabytek ze względu na wartość artystyczną, historyczną i zabytkową, został wpisany do rejestru zabytków pod numerem 256/3, decyzją z dnia 1 lipca 1965 r., niewyjaśniającą przedmiotu i zakresu ochrony oraz nieposiadającą załącznika graficznego z granicą ochrony konserwatorskiej. W chwili wpisu w 1965 r. Ogród Krasińskich miał obecne granice (il.1). W przygotowanych przez KOBiDZ „Wytocznych konserwatorskich do projektu rewaloryzacji Ogrodu Krasińskich w Warszawie” wyszczególniono wartości zachowane na terenie historycznej części parku:

1. autentyczność substancji zabytkowej;
2. czytelność układu przestrzennego;
3. integralność kompozycji;
4. dzieło znanych projektantów;
5. możliwość przywrócenia powiązania barokowego pałacu z układem XIX wiecznej kompozycji.

Zwrócono uwagę, że „pomimo ubytków starodrzewu, podziwiać można mistrzostwo warsztatu Szaniora w nadal czytelnej kompozycji naturalistycznej, w której odpowiednio wyeksponowane są kształt, wielkość i barwa poszczególnych gatunków drzew i krzewów. Dlatego najważniejszym zadaniem powinna być ochrona i pielęgnacja zachowanego starodrzewu.”

W zaleceniach konserwatorskich wskazano: *pkt 2. Koncepcja programowo-przestrzenna rewaloryzacji Ogrodu Krasińskich musi obejmować cały jego obszar tj. część historyczną i powojenną rozbudowę, którą należy traktować jako kolejną fazę rozwoju parku miejskiego. Pkt 3. W części historycznej należy zachować ucytelnić fazę przebudowy parku z przełomu XIX i XX w. wg projektu Franciszka Szaniora, część południową, dołączoną do Ogrodu Krasińskich po wojnie należy rozwiązać w formach współczesnych, dopuszczalne jest nawiązanie do istniejących tu wcześniej ogrodów pałacowych. Przy odtwarzaniu historycznych osi widokowych obowiązuje zasada etapowości usuwania drzew koniecznych do odsłonięcia widoku. Oznacza to, że w przypadku gdy wśród drzew przeznaczonych do usunięcia z powyższego powodu znajdzie się egzemplarz cenny, należy go pozostawić do naturalnej śmierci i nie zastępować nowym drzewem.*

W „Ogrodniku Polskim”, nr 18 z 1893 r., s. 409-411 zamieszczony został **“Plan według którego ogród Krasiński w Warszawie będzie przerobiony, projektowany przez**

Franciszka Szaniora¹ wraz z tekstem Franciszka Szaniora, opisującym główne zmiany w kompozycji parkowej. Autor projektu wyjaśnił zasadę kulisowania głównej osi widokowej przez struktury roślinne, w tym drzewa, pozostawione z nasadzeń wzdłuż dawnej promenady. „(...) Jak widać z planu, aleja główna bardzo szeroka, dziś prowadząca od bramy na Nalewki ku pałacowi, zostanie skasowana, natomiast jednak w celu zachowania drzew ją tworzących, a w dobrym stanie będących, utrzymany będzie na pałac, przez środek ogrodu, perspektywiczny widok, kulisowo drzewami udekorowany. Takie widoki utworzone będą także i na różne wybitniejsze punkty parku. (...) (il.2).

1. Komisja Dialogu Społecznego domaga się wyjaśnienia różnic pomiędzy koncepcją projektową zespołu pani Barbary Kraus- Galińskiej, która zwyciężyła w konkursie na modernizację- rewaloryzację Ogrodu Krasińskich w Warszawie, a projektami wykonawczymi, zaakceptowanymi przez Stołecznego Konserwatora Zabytków.

W koncepcji konkursowej wyznaczono przebieg głównej osi widokowej zgodnie z planem Szaniora. (il.3). Zachowano większość drzewostanu i historyczne grupy krzewów, tworzące kulisy głównej osi widokowej z charakterystycznym okazem derenia, rosnącym po jej północnej stronie. Zgodnie z projektem Szaniora, rozmieszczono dosadzenia krzewów i odsłonięto oś widokową, poprzez usunięcie drzewa na zachodnim brzegu stawu (il. 4).

Na etapie projektu gospodarki drzewostanem zostały wprowadzone zmiany w koncepcji projektowej, niezgodnie z zaleceniem ochrony starodrzewu, wytypowano do usunięcia historyczne grupy krzewów oraz drzewiastą formę derenia. Wycięcie grupy bzów lilaków kulisujących główną oś widokową oraz grup krzewów zasłaniających skrzyżowania alejek w historycznej części naruszyło zabytkową kompozycję Ogrodu Krasińskich (il.5).

2. Komisja Dialogu Społecznego jest oburzona faktem, że Stołeczny Konserwator Zabytków nie znalazł podstaw, aby odmówić wydania zgody na wycinkę okazu derenia, który stanowił świadectwo przebudowy Szaniora, przetrwał okres II wojny światowej, posiadał wartość zarówno przyrodniczą jak i historyczną, jego zachowanie leżało w interesie społecznym. W dokumentacji projektowej opracowanej przez firmę Abies pozostawiono powojenne drzewa rosnące na zachodnim brzegu stawu, a w konsekwencji usunięcia drzewiastego derenia nastąpiło przesunięcie głównej osi widokowej w kierunku północnym, niezgodnie z jej historycznym przebiegiem, łączącym dwa główne punkty widokowe: barokową bramę i dominantę pałacu (il.6).

3. Zastrzeżenia komisji budzi również sposób, w jaki oceniono stan zdrowotny drzew. Z przekazanych komisji informacji wynika, że decyzje o wycince podjęto z pominięciem ekspertyz dendrologicznych.

Dereń poddany został ocenie późną jesienią, co budzi uzasadnione wątpliwości odnośnie do prawidłowości oceny. Nie sposób nie wspomnieć, że zarówno w inwentaryzacji firmy ABIES Architektura Krajobrazu, jak i w protokołach z przeglądu drzew przez pracowników urzędu dereń ten został niewłaściwie sklasyfikowany. Informacje zawarte w protokołach pozwalają wnioskować, że drzewa nie były mierzone podczas przeglądu, lecz ich wymiary zostały

¹ Oryginał planu Szaniora z wykazem gatunkowym nie został odnaleziony, prawdopodobnie spłonął wraz ze zbiorami Archiwum Miejskiego w 1944 r.

przepisane z inwentaryzacji sporządzonej przez firmę ABIES Architektura Krajobrazu. Zastrzeżenia w takim razie budzi stanowisko Stołecznego Konserwatora Zabytków podczas posiedzenia KDS, iż liczba drzew w złym stanie wzrosła o 100 % w stosunku do wspomnianej inwentaryzacji, wobec wcześniejszego stwierdzenia przez KDS przeprowadzenia jej w sposób niewłaściwy.

Przeгляд prawie tysiąca drzew rosnących w Ogrodzie Krasieńskich sporządzono zaledwie w kilka dni i oceniono, że w złym stanie jest nie 150, jak wynikało z wcześniejszych zestawień, a prawie 300 drzew! W ciągu kilku późnojesiennych dni oceniono, że bezlistne drzewa są w złym stanie zdrowotnym. Uzasadnione podejrzenia budzi nadmierny pośpiech w podejmowaniu decyzji. O tym świadczy fakt, że od sporządzenia protokołów do wydania decyzji dla kilkuset drzew i ponad 100 szpalerów krzewów minęło zaledwie kilka dni, a w ciągu następných kilku przystąpiono do ich wycinki.

Również w ciągu zaledwie kilku dni obejrzano, rzekomo obmierzone i opisano kilkaset drzew. Sprawdzenia wymaga, czy wykonano konieczną w takich czynnościach dokumentację fotograficzną. Opisy drzew są naszym zdaniem niewystarczające do podjęcia decyzji o wycince. Opisy te są powieleniem inwentaryzacji firmy ABIES Architektura Krajobrazu. Powyższe świadczy o niepodjęciu przez urząd działań weryfikujących stan faktyczny. Niezrozumiałe jest w takim razie, dlaczego na podstawie inwentaryzacji firmy ABIES Architektura Krajobrazu stan 150 drzew był zły, a po ocenie dokonanej na dodatek w niekorzystnych warunkach (drzewa bezlistne) okazało się, że drzew w złym stanie jest prawie 300 – tyle zostało wydanych decyzji bezopłatowych z uzasadnieniem stan zły, stwarzający zagrożenie dla publiczności. Na przestrzeni zaledwie kilku miesięcy, dzielących sporządzenie inwentaryzacji od sporządzenia protokołów z przeglądu drzew, ich liczba w złym stanie zdrowotnym wzrosła o 100 %.

Zgodnie z informacją ze strony Urzędu Dzielnicy Śródmieście wycięto pojedyncze drzewa, chore, owocowe itd. W informacji tej nie podano, że w decyzjach administracyjnych konserwatora zabytków ujęto do wycinki np. 17 robinii, 13 topoli kanadyjskich, 35 wiązów, 6 świerków, 2 tulipanowce. Podczas posiedzenia Komisji Dialogu Społecznego nie udało się uzyskać odpowiedzi na pytanie, czy wszystkie drzewa z decyzji administracyjnych wydanych dla terenów i okolicy Ogrodu Krasieńskich przez konserwatora i WOŚ zostały wycięte.

4. Komisja domaga się wyjaśnienia dlaczego osoba odpowiedzialna za utrzymanie Ogrodu Krasieńskich w należytym stanie od 10 lat, po upływie tego okresu podkreśla, że ogród był zdewastowany, zaniedbany, drzewa zagrażały życiu i bezpieczeństwu jego użytkowników. Tym samym potwierdza, że nie wypełniała należących do niej obowiązków, działając na szkodę Miasta, dopuściła do pogorszenia stanu zachowania zabytku objętego ochroną konserwatorską oraz narażała życie i zdrowie jej mieszkańców, a także wprowadziła opinię publiczną w błąd w sprawie liczby drzew przeznaczonych do wycinki już na etapie „fasadowych konsultacji społecznych”. W 2011 roku Urząd m.st. Warszawy poinformował mieszkańców Warszawy o planowanej inwestycji modernizacji/rewaloryzacji Ogrodu Krasieńskich. W wyniku prowadzonej konsultacji społecznej mieszkańcy Muranowa zostali wprowadzeni w błąd odnośnie do zakresu prowadzonych prac, w szczególności liczby drzew zakwalifikowanych do wycinki. Pierwotnie informowano o 60-80 drzewach. Wybrana przez

Inwestora Zarząd Terenów Publicznych koncepcja firmy ABIES Architektura Krajobrazu przewidywała do wycinki ok. 220, a finalnie wycięto 337 drzew, w tym drzewa, których parametry kwalifikowały je do kategorii pomników przyrody (il.7).

Zarząd Terenów Publicznych podczas prowadzenia w/w prac nie wywiązał się z zobowiązania etapowania: w ciągu kilku dni wycięto 337 drzew, kilkakrotnie wprowadzono ciężki (ponad 5 ton) sprzęt, koparki do karczowania karp oraz kilkudziesięcotonowe ciężarówki na teren ogrodu w celu dokonania wycinki oraz wywiezienia drewna i odpadów po wycince.

5. Komisja Dialogu Społecznego wyraża oburzenie drastyczną wycinką ponad trzystu drzew oraz usunięciem większości krzewów z terenu Ogrodu w ramach jego tak zwanej rewaloryzacji. Wg opinii profesora dr. hab. p. Macieja Luniaka ornitologa Muzeum i Instytut Zoologii PAN, światowego autorytetu w dziedzinie ekologii w środowisku zurbanizowanym:

„(...) wycięcie znacznej części drzew (w szczególności starych) oraz krzewów, a również sam sposób wykonania tych prac dewastujący runo i podłoże glebowe, ma/będzie miał degradujące skutki dla przyrody Ogrodu. W ten sposób traci swe siedliska większość bytujących tu ptaków, ssaków i fauny bezkręgowców. Przewidywania takie znajdują potwierdzenie w wynikach inwentaryzacji awifauny jakie dokonano po podobnych rewitalizacjach w parkach Ujazdowskim, Żeromskiego i na Kępie Potockiej. Odpowiednio obniży się też udział Ogrodu w deficytowym bilansie natlenienia i pochłaniania dwutlenku węgla Śródmieściu Warszawy. Spowodowano tu więc znaczną stratę w potencjale przyrodniczym Miasta (...).”

Biorąc pod uwagę liczbę wyciętych drzew, pozostały drzewostan narażony jest na fatalne oddziaływanie nowych - powstałych w wyniku jednoetapowej wycinki - warunków siedliskowych. Realizowany obecnie projekt radykalnie naruszył szatę roślinną Ogrodu Krasieńskich, co może spowodować (oprócz oczywistych szkód środowiskowych) zamieranie pozostałych roślin.

Ponieważ z przyczyn oczywistych powstałych strat nie można bezpośrednio naprawić, istnieją jednak pewne możliwości minimalizacji/rekompensaty, stwarza je obecna wiedza i praktyka.

Straty w wartości przyrodniczej Ogrodu Krasieńskich spowodowane aktualnie prowadzonymi pracami, w związku z rewaloryzacją Ogrodu, zostały szczegółowo opisane w opracowaniu prof. dr. hab. p. Macieja Luniaka – (zał. nr 1).

6. Z powyższych powodów komisja wskazuje konieczność niezwłocznego podjęcia działań w celu ochrony/odbudowy Ogrodu Krasieńskich, o których mowa w opracowaniu prof. dr. hab. p. Macieja Luniaka (zał. nr 2) przez osoby odpowiedzialne za straty i zniszczenia w ekosystemie Ogrodu Krasieńskich, w myśl art. 6 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity).

Podobne rozwiązanie przewidziano przy rewitalizacji Parku Skaryszewskiego, w której uczestniczył zespół konsultantów z udziałem przyrodników. Rozwiązania tego zespołu mogłyby posłużyć za wzór w postępowaniu nad przywróceniem równowagi w ekosystemie Ogrodu Krasieńskich. Wspomniane rozwiązania przewidują m.in. zainstalowanie skrzynek lęgowych dla ptaków. W Ogrodzie Krasieńskich

wg danych prof. dra hab. p. Macieja Luniaka, ornitologa z Muzeum i Instytutu Zoologii PAN, gniazdowało, tzn. odbywało lęgi i wychowywało potomstwo, 27-29 gatunków ptaków. Wskutek zmian w drzewostanie, wycięcia drzew o największych wartościach przyrodniczych wystąpił niedostatek naturalnych dziupli drzewnych.

7. Za jedną z wartości historycznych Ogrodu Krasińskich należy uznać tradycję miejsca, drugiego po Ogrodzie Saskim ogrodu publicznego, którego uroczyste otwarcie dnia 1 kwietnia 1768 r. wiązało się z przekazaniem go w darze mieszkańcom Warszawy przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Przebudowa Ogrodu Krasińskich w końcu XIX w. w park naturalistyczny przez Szaniora, zatrudnionego na stanowisku naczelnego ogrodnika Warszawy, służyła jak najlepszemu przystosowaniu nowej kompozycji krajobrazowej do funkcji parku miejskiego i potrzeb jego użytkowników. Powiększenie terenu Ogrodu Krasińskich w okresie powojennym było zgodne z ideą projektu Franciszka Szaniora, który poprzez zmiany kompozycji starał się uzyskać efekt powiększenia przestrzeni parkowej. W ramach powojennej rozbudowy Ogrodu Krasińskich utworzono „cenny rezerwuar zieleni” dla mieszkańców nowych osiedli: Nowego Miasta i Muranowa, liczących wiele tysięcy mieszkańców oraz ludności dzielnic sąsiednich, Powstała w ten sposób strefa buforowa wokół historycznej części parku, chroniąca ją przed oddziaływaniem tras komunikacyjnych, prowadzących do północnych dzielnic Warszawy.

W zaleceniach konserwatorskich uwzględniono tereny powiększonego Ogrodu Krasińskich. *Pkt 6 W częściach dodanych po wojnie możliwe jest uzupełnienie programu o nowe funkcje pod warunkiem, że nie zdominują one i nie naruszą charakteru historycznej części parku i zostaną zharmonizowane ze skalą i charakterem zabytkowego parku.*

8. **Komisja jest zaniepokojona faktem, że w ramach projektu modernizacji - rewaloryzacji Ogrodu Krasińskich zniszczono dużą część powojennego układu nasadzeń, tworzących otulinę wokół zabytkowej kompozycji.** Jak wynika z projektu gospodarki drzewostanem, większość zdrowych, kilkudziesięcioletnich drzew, wytypowanych do wycięcia w południowej części parku, kolidowała z projektem nowego zagospodarowania terenu, m.in. negatywnie ocenionymi przez mieszkańców polami do gry w szachy ogrodowe i w bule. Bez konsultacji społecznych wprowadzono zmiany w koncepcji konkursowej, rozbudowując plac z fontanną przypominający wejście do centrum handlowego Arkadia, na osi zabytkowego Pałacu Pod Czterema Wiatrami powiązany z kwaterowym układem żywopłotów na terenie dawnego ogrodu Instytutu Wód Mineralnych Sztucznych. Projektowane zmiany przyczynią się do ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej, zastąpionej przez nawierzchnie.

9. W wytycznych konserwatorskich do rekonstrukcji naturalistycznego układu wodnego postulowano *„konieczność odbudowy częściowo zachowanej groty z kaskadą zasilającą strumień. Zalecane jest pozostawienie zachowanych, oryginalnych głazów tworzących kaskadę i koryto strumienia oraz pojedynczych na brzegu stawu.” W ramach rewaloryzacji jako konserwację należy rozumieć utrzymanie stanu istniejącego i uczytelnienie kompozycji a rekonstrukcja to odtworzenia elementów, których relikty są zachowane (il. 8).*

Komisja wyraża oburzenie, że niezgodnie z tymi zaleceniami Stołeczny Konserwator Zabytków zatwierdził bez poszanowania interesu społecznego projekt rozebrania reliktu grotty-kaskady zasilającej strumień, charakterystycznej dla parków projektowanych przez Szaniora (il.9). Na jej miejscu zaprojektowano zmianę w ukształtowaniu terenu historycznego pagórka i wybudowanie kamiennych stopni inspirowanych naturalną kaskadą w Szklarskiej Porębie (il.10-12).

W art. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. nr 162, poz.1568) zabytkiem nazwano nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

W przypadku parków zabytkowych starodrzew czyli tworzywo roślinne jest nośnikiem wartości historycznej i zabytkowej, której zachowanie leży w interesie społecznym. Ogród Krasińskich dodatkowo jest świadectwem działalności wybitnego planisty ogrodów Franciszka Szaniora. W świetle art. 3 należy uznać, że wycinka drzew, nieuwzględniająca uwag mieszkańców podczas przeprowadzonych konsultacji w tej sprawie, była wymierzona przeciw interesowi społecznemu. Przed wprowadzeniem zmian programu funkcjonowania parku nie przeprowadzono rzetelnego rozpoznania sposobów jego dotychczasowego użytkowania.

W strukturze Biura Ochrony Środowiska m.st. Warszawy istnieje stanowisko architekta krajobrazu m.st. Warszawy, który nie jest informowany o sytuacji w 28 parkach zabytkowych na terenie Warszawy, w tym 9 zlokalizowanych na terenie dzielnicy Śródmieście, o których decyduje jedynie Stołeczny Konserwator Zabytków, niezwracający uwagi na kwestie dotyczące środowiska przyrodniczego.

Niepokojący jest brak przepływu informacji i współpracy przy podejmowaniu decyzji tak istotnych, jak masowa wycinka drzew w parku zabytkowym, która naruszyła równowagę w środowisku przyrodniczym w centrum miasta.

Znane są dobre praktyki informowania Biura Ochrony Środowiska o planowanych zmianach na terenie parków zabytkowych, stosowane w przypadku rewaloryzacji Parku Ujazdowskiego i Parku Skaryszewskiego. Zarząd Oczyszczania Miasta, któremu podlegają ww. parki, organizował komisje opiniujące przed zatwierdzeniem projektów rewaloryzacji tych parków z udziałem przedstawicieli, zarówno Stołecznego Konserwatora Zabytków, jak i autorów wytycznych do projektu rewaloryzacji oraz pracowników Biura Ochrony Środowiska i Wydziałów Ochrony Środowiska Urzędu m.st. Warszawy.

W przypadku Ogrodu Krasińskich nie doszło do takiego spotkania, pominięta została również Komisja Dialogu Społecznego ds. Środowiska Przyrodniczego przy Biurze Ochrony Środowiska. Od momentu jej powołania w 2010 roku, komisja jest pomijana w procesie opracowywania projektów uchwał, planów miejscowych i innych, zwraca uwagę notoryczny brak konsultacji w sprawach będących w zakresie kompetencji komisji.. Dowodem jest chociażby brak konsultacji uchwał „śmieciowych” (opiniowane wyłącznie przez KDS ds. Zwierząt).

Reasumując, nasz wniosek - niezwłocznego wstrzymania prac objętych projektem i powołania komisji, o której mowa w petitum - jest konieczny i uzasadniony.

Z poważaniem,

Maria Rosołowska
przewodnicząca komisji

Załączniki.

Materiały ilustracyjne pochodzą ze strony głównej Zarządu Terenów Publicznych w Warszawie, zakładka Ogród Krasińskich www.ztp.pl

1. Kopia decyzji z dn.1.07.965 r. wpisującej Ogród Krasińskich do rejestru zabytków (il.1)
2. Projekt przebudowy Ogrodu Krasińskich wg. F. Szaniora, osie widokowe, źródło: Wytoczne KOBiDZ, t.3, (il.2)
3. Osie widokowe i kompozycja funkcjonalno-przestrzenna – plansza koncepcji konkursowej firmy Abies (il.3)
4. Część historyczna lokalizacja zabytkowej bramy na osi głównej - plansza koncepcji konkursowej firmy Abies, naniesiono oś widokową i lokalizację derenia (il.4)
5. Projekt gospodarki drzewostanem, centralna część, firma Abies, (il.5)
6. Projekt rewaloryzacji Ogrodu Krasińskich, część centralna, firma Abies (il.6)
7. Projekt gospodarki drzewostanem, część południowa, firma Abies (il.7)
8. Ogród Krasińskich -kaskada zdjęcie z 1973 r., źródło NAC (il.8)
9. Kaskada-grota w Parku Skaryszewskim (il.9)
10. Widok kaskady w koncepcji konkursowej firmy Abies (il.10)
11. Kaskada -Inspiracje, firma Abies (il.11)
12. Kaskada projektowana na miejscu grotty, prezentacja firmy Bies (il.12)
13. Widok z bramy na pałac z okazji derenia, prezentacja firmy Abies (il.13)
14. Historyczne grupy krzewów kulisy osi widokowej, prezentacja firmy Abies (il.14)
15. Ogród Krasińskich stan zachowania 1973 r. , źródło NAC (il.15)
16. Inwentaryzacja zieleni Ogrodu Krasińskich 2012 r. cz. centralna, firma Abies

k.o.:

- Komisja Ochrony Środowiska Rady m.st. Warszawy
- Komisja Rewizyjna Rady Dzielnicy Śródmieście m.st. Warszawy